

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Kristýna BERNARDOVÁ

Obor: ČJ - D

**Název práce v českém jazyce: Obraz každodennosti v románu L.N.Tolstého
Anna Kareninová**

**Název práce v anglickém jazyce: Image of Everyday Life in L. N. Tolstoy's
Novel Anna Karenina**

Vedoucí práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Oponent práce: PhDr. Josef Peterka, CSc.

Jedná se o tematologicky zaměřenou studii, která na konkrétním materiálu jednoho typicky realistického světoznámého románu dokumentuje a promýšlí ztvárnění každodenního života zejména vyšší ruské společnosti. V pěti kapitolách pak pisatelka mapuje široké spektrum Tolstého témat, která podle jejího názoru každodennost nejvýrazněji reprezentují jako např. oblékání, stolování, mluva, doprava, prostředí aj. Po metodologické stránce tak vstupujeme do dvou obecnějších souvislostí - s poetikou realismu a s estetikou či pojmem každodennosti.

Problematiku poetiky realismu (pojmy mimese, iluze reálnosti, plnost fikce), která je dnes znovu diskutovaná, pisatelka stručně a zasvěceně ujasňuje. Silná vazba realismu k tematice každodennosti však by neměla svádet k mylné představě, že každý podrobný literární popis sám sebou už prezentuje každodennost. Při interpretaci některých ukázek, jejichž vztah ke každodennímu světu je diskutabilní (např. líčení nešťastného dostihu nebo italské architektury), se však zdá, že sledovanou prioritou se stává spíše realistická technika než deklarovaná každodennost. Zpřesnění interpretačního záměru záleží proto také na specifikaci či vymezení tohoto klíčového pojmu.

Narozdíl od realismu pojem každodennosti (srv. např. Milan Exner, Heideggerův koncept každodennosti ve světle Lévinasovy kritiky, 2014) pisatelka předpokládá jako vcelku samozřejmý, bezproblémový. Synonymizuje ho v průběhu výkladu s "životním stylem", zahrnuje do něho "běžný" život, tak i aktivity či rituály spíše sváteční (ples) a volnočasové (dostihy). Překvapuje však, že ústřední téma románu (totiž tragédie úniku z vyprahlé manželské každodennosti) přitom zůstává v podstatě stranou pozornosti.

Příčinou zúžení interpretačního prostoru je podle mého názoru právě nepromyšlenost pojmu každodennosti. Ta představuje nejen zavedený způsob života, ale rovněž existenciální problém. Nejde o to, aby snad bakalářská práce z literatury reflektovala filozofické spory; k lepší orientaci by stačilo vzít v úvahu synonyma každodennosti uváděná ve slovnících: obyčejnost, jednotvárnost, stejnost, tj. stereotypnost (opakování, ukotvení) v protikladu k radikální změně, revoltě, autenticitě, dobrodružství, riziku, provizoriu, extázi, případně milostnému vzplanutí. Z této připomínky vycházejí i otázky do diskuze:

(1) Souvisí citová krize manželského soužití a východisko protagonistky románu v cizoložství podstatným způsobem také s tématem/ prožíváním každodennosti? Jak se projevuje např. v citovaném popisu zahraniční cesty? Podává román hrdinčino "řešení" jako spíše perspektivní nebo iluzorní?

(2) Je z hlediska celkového smyslu díla vztah autora k instituci manželství spíše konzervativní nebo liberální? Je zde Tolstému každodennost (navzdory nesnázím) spíše hodnotou nebo hrozbou? Bylo by možno položit také otázku, které sféry či domény každodenního života realistický román v Tolstého pojetí netematizuje, zda a čím se distancuje od poetiky naturalismu, ale to už by značně překračovalo standardní požadavky na BP.

Přes naznačené problémy oceňuji BP Kristýny Bernardové jako kultivovaný a poctivý výkon, uspokojivě splňující daný formát a doporučuji ji k obhajobě.

Praze dne 2. ledna 2016

Josef Peterka
podpis